

Nashville, město hudby

Díl 2. – Loď komediantů

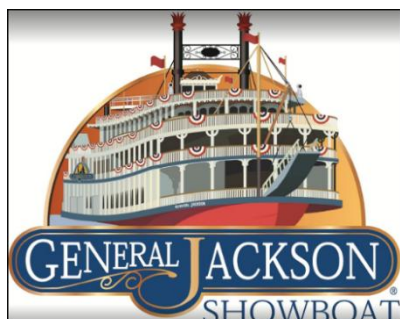
Karel Tampier

Americká spisovatelka **Edna Ferber** (1885 – 1958), držitelka Pulitzerovy ceny, napsala v roce 1926 veleúspěšnou knihu **Show boat**. Rok poté následoval muzikál, k němuž českou verzi textu vytvořil později Jan Werich, a trojí filmové zpracování (1929, 1936 a 1951). Český překlad knihy vyšel v letech

1960 a 1970 pod názvem **Lod' komediantů** a dá se ještě sehnat v antikvariátech. Před naším výletem za hudbou do USA jsem zjistil, že v Nashvillu mají skutečný showboat ve velmi provozuschopném stavu, i nemohli jsme plavbu na něm vynechat.

Před dvě stě lety se američtí kočovní divadelníci těžce probíjeli divokou krajinou s komediantskými vozy a podmínky pro uspořádání představení byly mnohde nedostatečné. Cílová města ale často ležela na březích řek, a tak nějakého pana **Geoffreye Chapmana** napadlo, že by se mohlo přepravovat za diváky po vodě celé divadlo. Stalo se, postupně postavili řadu potřebných lodí. Hlavní loď, showboat, obsahovala sál až pro 1500 lidí s jevištěm, technickými prostory, šatnami a byty sólistů. To všechno táhl po řece kolesový parník s kajutami pro zbývající ansámbl. Mělo to velké výhody: diváci dostali divadlo až pod nos, herci mohli spát v pohodlných postelích a hrát na dobře vybaveném jevišti. A tak nastal na velkých amerických řekách Mississippi, Ohio a Cumberland čilý kulturní provoz. Jak jste možná zaznamenali v prvním dílu tohoto povídání, posledně jmenovaná řeka protéká Nashvillem. A právě sem vrhl své investice oklahomský miliardář **Edward L. Gaylord** (1920 – 2003) v roce 1983. Získal komplex Opryland, kabelovou televizi TNN, Country Music Television (CMT) i

s jejími evropskými kabelovými sestřičkami a celou Opryland Music Group – no zkrátka asi všechno, co nějak souviselo s country music, za pouhých 240 milionů dolarů, no nekup to! Není tedy divu, že právě manželka onoho pána, Thelma Gaylord (nepíšu Gaylordová, ona se tak nejmenovala), pokřtila 2. července 1985 moderní repliku showboatu jménem **GENERAL JACKSON**. Od té doby ta lodice pluje každý den o polednách a také často večer kolem města nahoru a dolů a za patřičný poplatek návštěvníky občerstvuje pokrmy, nápoji a kulturním programem.

Tak si nastupme!

Stojíme na hlavní palubě. Dopředu trčí pomocný nástupní můstek (to aby se dalo přistát i mimo přístav), dozadu civíme na veliké dveře s nápisem Viktoriánské divadlo (to aby se uctila tradice). Za těmi dveřmi je pak prostor, při jehož popisu by jistě každý současný český novinář neváhal použít epiteton DECHBEROUCÍ.

Bude dvanáct, čas na **lunch**, neboť v Americe se neobědvá. Divadelní sál se zaplňuje **bílými** osadníky ze všech koutů USA. Na jevišti krásně preluduje **kreolský** pianista, **různobarevná** obsluha donáščí krmě. Jsme ve státu, který se za občanské války přidal ke konfederaci jako poslední a odtrhl se od ní jako první, lavírovali podle toho, kdo vyhrával. A nemají asi jasno dodnes: měli jsme dojem, že se tam tmavší lidé pořád raději nederou příliš dopředu. V ceně plavebního lístku je salát (2 druhy), hlavní jídlo (2 druhy), příloha (3 druhy), dezert a nápoj (horký nebo studený čaj, kofeinové nebo bezkofeinové kafe). Slušný oběd! Á, pardon, **LUNCH**.

V jednu hodinu to klavírista balí, je čas na procházku po palubě.

Plujeme okolo **Music City Queen**, menší sestřičky Generála Jacksona, a dochází nám, že naše plavidlo je poněkud větší (devadesát metrů dlouhé, 1037 pasažérů, 135 členů posádky).

Na zádi pleská do vody koleso, které mu může udělit rychlost až 13 mil za hodinu. Z podpalubí vychází jenom mírný tlumený hukot: dva dieselové motory Caterpillar (1050 koní každý) pohánějí dva generátory (880 kW každý), elektřina z nich krmí dva elektromotory General Electric (600 koní každý), ty následně vrtí kolesem. Žádný Antonín do kotle nepřikládá, pokrok se nedá zastavit.

A copak to máme zde? Píšťaličky! Parní varhany! I když možná v tomto případě jsou na stlačený vzduch, neboť loď nemá žádný parní kotel. Za časů dávných showboatů na takový nástroj mocné akustické síly preludoval varhaník už daleko před přistáním v nové štaci, aby přivábil publikum. Na www.youtube.com/watch?v=SFgqDSBba1g můžete vidět a slyšet, jak ta legrace funguje (v parní verzi). Tomu zběsilému nástroji se říká **kalliope**, podle Diovy dcery, bohyně, která kromě jiného šéfovala Sirénám. Ale zpět ke stolům.

Když Showboat, tak musí být show. Z programu jsme měli trochu obavy, protože anoncovaný **Steve Hall** je televizní bavič, jenž předvádí břichomluvecké kousky s paňákem jménem **Shotgun Red**. My jsme měli v partě čtrnáctiletého syna, muzikanta dětským legráčkám vzdáleného. V obličeji se mu zračila silná nedůvěra, na nějaké hurvínky neměl náladu. Opona se rozhrnula – a hle!

Perfektní kapela, jedna z nejlepších, které jsme v Nashvillu slyšeli. A předváděla výkony přímo artistické v dobrém slova smyslu. Hráli výborně, zpívali výborně a navíc nádherně parodovali řadu profláknutých hvězd Grand Ole Opry. Že může více lidí najednou hrát na jedno piáno, to všichni víme; ale dva chlapi u jednoho banja se tak často nevidí. Cirkus, ale bytelná muzika.

Nakonec došlo i na mluvícího paňáka. Jeho vystoupení bylo úderné a krátké. Obecenstvo hýkalo smíchy, my ne. Shotgun Red, tedy břicho pana Halla i pan Hall sám mluvili totiž krásnou tennessijštinou, které člověk z Oxfordu nebo z Čech nemůže rozumět. Chcete-li vidět upoutávku na duo Hall & Shotgun Red, podívejte se na

www.youtube.com/watch?time_continue=13&v=e3ahy6nrstE – tam jsou oba.

Vzali jsme Shotgun Reda na milost, dokonce jsme na synův popud (!) jednoho plyšového koupili na památku.

To je ten vlevo. A ten vpravo? To je sedmý americký prezident **Andrew Jackson** (1767 – 1845), podle nějž se údajně jmenuje zde popisovaná loď komediantů. Roku 1815 jako pouhý major velel vítěznému vojsku, které porazilo Brity v bitvě u New Orleansu, po třech letech sebral Španělům Floridu. V roce 1822 se stal senátorem a vedoucí osobností Demokratické strany, v letech 1829 až 1837 byl prezidentem. Jeho bývalé sídlo Hermitage leží patnáct minut autem od přístaviště showboatu. Tam si jednoho z největších amerických prezidentů můžete v loutkovém provedení pořídit za pár dolarů. Toho jsme nekoupili.

Představte si, že malé dítě spinká v postýlce s plyšovým Masarykem! Jiný kraj, jiný mrav.

P. S. Vrtá mi hlavou, proč se ta loď nejmenuje **President Jackson**. On totiž existoval jižanský generál, velký hrdina občanské války, který se jmenoval Thomas Jonathan "Stonewall" Jackson. **General Jackson**.

